

Handläggare: Marie Broberg
Telefon: 508 14 050

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Motion om minskad konsumtion av kött och vegetariska tisdagar - svar på remisser

Förvaltningens förslag till beslut

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till Kommunstyrelsen.
2. Nämnden avstyrker motionerna om minskad konsumtion av kött och vegetariska tisdagar.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Chef avdelningen Förskola och fritid

Sammanfattning

Förvaltningen har mottagit två remisser som ska besvaras i ett tjänsteutlåtande; Motion av Åsa Hagelstedt (v) om minskad konsumtion av kött (2009:3) och Motion av Emma Lindqvist (s) om vegetariska tisdagar (2008:87). Skriftställarna föreslår att Kommunfullmäktige uppmanar stadens verksamheter att enbart servera vegetarisk kost minst en gång i veckan samt att när kött serveras så ska minst hälften vara KRAV-märkt, naturbeteskött eller uppfylla motsvarande regler, samt att Kommunfullmäktige ger berörda instanser i uppdrag att på en utvald veckodag endast servera vegetarisk mat i kommunens bespisningar.

I Enskede-Årsta-Vantör sker matservering framförallt inom äldreomsorgen och förskoleverksamheten. Förvaltningen anser att det inte finns utrymme att införa vegetariska dagar inom de verksamheter som serverar mat, då maten som serveras våra äldre och yngre ska präglas av den individuella smaken och önskemålet, kvalitet och näringsinnehåll. De rutiner, riktlinjer och styrande dokument som idag föreligger äldreomsorgens och förskolornas matservering uttrycker inte några

fördelar med att servera vegetarisk kost. Förvaltningen anser dock att det viktigt att staden ständigt anpassar sina verksamheter efter de behov som finns för att minska klimatpåverkan. Det finns till exempel miljömässiga vinster av att köpa in ekologiska, säsongsanpassade och närproducerade matvaror, vilket heller inte inkräktar på individens val eller matens kvalitet. Dessutom arbetar förvaltningen efter den av stadsdelsnämnden antagna miljöplanen, som följer stadens mål att minska koldioxidutsläppen och öka andelen ekologiska livsmedel.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av avdelningen Förskola och fritid som handlägger stadsmiljöfrågor.

Bakgrund

Förvaltningen har mottagit två remisser som ska besvaras i ett tjänsteutlåtande; Motion av Åsa Hagelstedt (v) om minskad konsumtion av kött (2009:3) och Motion av Emma Lindqvist (s) om vegetariska tisdagar (2008:87). Remisstiden sträcker sig till 1 maj 2009 och Kommunstyrelsen önskar att de besvaras i samma tjänsteutlåtande.

Motionerna i korthet

Åsa Hagelstedt (v) föreslår i sin motion om minskad konsumtion av kött att dagens produktions- och konsumtionsmönster måste ställas om med politiska beslut. Institutioner som skolor och sjukvård konsumerar dagligen mycket stora mängder livsmedel och Åsa föreslår att åtgärder vidtas för att minska konsumtionen av kött totalt sett och speciellt vad gäller industriellt producerade köttvaror. Åsa menar att Stockholms många elever skulle kunna bidra till en stor minskning av klimatgaser. I motionen föreslår hon även att kommunen skulle bidra till ekologiskt och uthålligt jordbruk genom att i offentlig upphandling ställa krav på ekologisk produktion i högre utsträckning. Genom att enbart köpa in naturbeteskött och KRAV-märkt kött skulle även närproducenter och hållbar produktion gynnas. Åsa föreslår därför fullmäktige att uppmana stadens verksamheter att enbart servera vegetarisk kost minst en gång i veckan samt att när kött serveras så ska minst hälften vara KRAV-märkt, naturbeteskött eller uppfylla motsvarande regler.

Emma Lindqvist (s) föreslår i sin motion om vegetariska tisdagar att Stockholms kommun en dag i veckan, förslagsvis tisdagar, i fortsättningen enbart serverar vegetarisk kost i skolbetspisningar, i förskolan, i omsorgen och så vidare. Emma menar att världens köttkonsumtion genererar nästan en femtedel av vår klimatpåverkan. Ska vi klara klimatutmaningen måste vårt beteende ändras, och

Motion om minskad konsumtion av kött och vegetariska tisdagar - svar på remisser

Box 81, 121 22 Johanneshov, Slakthusplan 4
Telefon 508 14 000. Fax 508 14 444
e-post@eav.stockholm.se

www.stockholm.se

en bra plats att börja förändringen är, enligt Emma, i den lokala demokratin. Emma föreslår fullmäktige att ge i uppdrag till de instanser det berör, att på en utvald veckodag endast servera vegetarisk mat i kommunens bespisningar.

Förvaltningens synpunkter/förslag

I Enskede-Årsta-Vantör sker matservering framförallt inom äldreomsorgen och förskoleverksamheten och förvaltningen svarar på motionerna utifrån verksamheterna inom dessa områden.

Den av Kommunfullmäktige antagna kostpolicyn för äldreomsorgen utgör grunden för god kvalitet på mat och måltider för verksamheter i såväl egen regi som den upphandlade verksamheten. Policyn säger att alla som serveras mat och måltider inom Stockholm stads äldreomsorg ska erbjudas individanpassad mat och måltider som motsvarar gällande riktlinjer, utifrån de svenska näringsrekommendationerna (SNR), de nordiska näringsrekommendationerna (NNR) samt ESS-gruppens rekommendationer (Livsmedelsverket, SLV 2003). Policyn uttrycker också att hänsyn ska tas till de äldres egna önskemål gällande matens sammansättning, kvalitet och måltidsmiljö. Måltidernas sammansättning ska tillgodose individuella behov utifrån medicinska, etiska, kulturella och religiösa skäl och måltiden ska utgöra en lustfylld måltidsupplevelse för den äldre.

I stadens äldreplan för 2007 – 2011 uttrycks också att maten är en viktig kvalitetsfaktor, att maten ska vara anpassad till äldres individuella behov samt att det ska finnas möjlighet för den enskilde att vara delaktig i måltidsplaneringen.

Inom Enskede-Årsta-Vantörs förskolor följer personalen livsmedelsverkets riktlinjer i Bra mat i förskolan. Verket menar att vegetarisk mat lätt blir energifattig och att det i sådana fall är mycket viktigt att kunna erbjuda stora portioner för att tillgodose behovet av energi hos förskolebarn. Verket rekommenderar inte veganmat för barn i förskoleåldern, då sådan kost dels kräver grundiga kunskaper hos personalen, dels för att vegankost helt saknar viktiga näringsämnen som endast finns i animaliska livsmedel.

Livsmedelsverkets riktlinjer pekar ut bra principer för maten i förskolan. Dessa innebär bland annat att servera tillräckligt med mat, att ha så kort tid som möjligt mellan tillagning och servering för bevarat näringsinnehåll och smak samt att servera lunch som innehåller potatis, pasta, ris eller gryn, grönsaker, bröd, nyckelhålmärkta kött- eller charkuteriprodukter, nyckelhålmärkta mejerivaror, mjuka matfetter, fisk varje vecka samt lättmjölk och vatten. Nötter, inklusive

mandel, jordnötter och sesamfrö ska inte förekomma. Ingen av principerna uttrycker att vegetarisk mat ska ersätta någon måltid.

Förvaltningen anser att det inte finns utrymme att införa vegetariska dagar inom de verksamheter som serverar mat, då maten som serveras våra äldre och yngre ska präglas av den individuella smaken och önskemålet, kvalitet och näringsinnehåll. Däremot är det viktigt att staden ständigt anpassar sina verksamheter efter de behov som finns för att minska klimatpåverkan. Det finns till exempel miljömässiga vinster av att köpa in ekologiska, säsonganpassade och närproducerade matvaror, vilket heller inte inkräktar på individens val eller matens kvalitet. Inom förskolan finns dessutom bra möjligheter att främja en hälsosam livsstil med bra matvanor hos barnen, även om hem och familj har det grundläggande ansvaret för barnens matvanor.

Förvaltningen arbetar enligt den av stadsdelsnämnden antagna miljöplanen för att minska koldioxidutsläpp genom att systematiskt endast leasa miljöbilar och till 85 % tanka förnyelsebart drivmedel, samt att i större utsträckning resa med kollektivtrafik eller gå eller cykla. För att minska energianvändningen arbetar förvaltningen för att energieffektivisera i verksamheterna, exempelvis genom att byta ut vitvaror. Vad gäller livsmedel så arbetar förvaltningen för att öka andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna, där ekologiska livsmedel bland annat definieras som KRAV-märkta sådana.

Bilaga

Motion av Åsa Hagelstedt (v) om minskad konsumtion av kött (2009:3) och Motion av Emma Lindqvist (s) om vegetariska tisdagar (2008:87).